

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Prudentzio Irazustabarrena Etxeberria

*Astigarraga,
Gipuzkoa
(1924-2018)*

Aurkibidea

Biografia

Guardia baserrian jaio zen. Gurasoak Lasartetik etorri ziren eta Marques de Villafrancaren etxe horretan jarri ziren maizter. Sei seme eta alaba bat ziren, bera hirugarrena. Arreba hamalau urte gazteagoa zuen; eta, orduan ohikoa ez bazen ere, txikitatik etxe barruko lanak egiten ikasi zuen. Ama lanean zen bitartean, berak eltzekoa jartzen zuen eta plantxa ere egin izan zuen noizbait. Baserriko lanez gain, neguan ahal zen tokian egiten zuen lan: harrobian, almidoi-fabrikan, hiltegian...

Zintak

ATG-008

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2010-04-13
- **Iraupena:** 52 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Gurasoak Lasarte-Oriatik

- **Erref:** ATG-008/002
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:01:20. **Bukatu:** 00:02:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Gurasoak Lasarte-Oriakoak ziren, eta maizter etorri ziren Astigarragako baserrira.

2. Zazpi urterekin eskolara

- **Erref:** ATG-008/003
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:02:19. **Bukatu:** 00:04:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera

Laburpena:

Zazpi urterekin joan zen eskolara, Astigarragako udaletxean zegoen eskola publikora. Oinez joaten zen bertara, eta dena gaztelaniaz ikasi zuen.

3. Gaztetako bihurrikeriak

- **Erref:** ATG-008/004
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:04:42. **Bukatu:** 00:07:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Gaztetan egiten zituen zenbait bihurrikeria kontatzen ditu pasarte honetan Prudentziok.

4. Neskak ukitu ere ez

- **Erref:** ATG-008/005
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:07:29. **Bukatu:** 00:10:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Neska eta mutilak bananduta ibiltzen ziren. Mutilek ez zituzten neskak ukitu ere egiten, neskak ez baitzieten uzten. Ez zituzten eskutik hartzen, ezta musurik ematen ere. Ilhoria zen Prudentzio, eta asko ligatzen omen zuen horregatik.

5. Emakumeak abandonatzea ohikoa zen

- **Erref:** ATG-008/007
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:11:28. **Bukatu:** 00:13:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkongabeak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

<p>Ohikoa zen haurdun geldituz gero emakumea abandonatu eta ez

ezkontzea. Orokorrean, horrelako kasuak lotsaharroal izaten ziren, eta moja sartzen zen gehiengoan, ezin izaten baitzuen ezkondu. Askotan gizonak emakumeak aurpegia estaltzen zioten, jendeak nor zen ez ikus zezan.

Transkripzioa

- Ta holakok itten al zian?
- Alde, nahi ez ta alde hortik!
- Haziya bota ta martxa.
- Haziya ta martxa. Batek neska batek "bai, horrena" ta harrek asmatu zeinena zan. Baiño harek ekarri zitun hamar, jaiero diferentiakin juten zan. Ta hamar lagun ekarri. Ta hik jaoi ta hik, ta hik ta hik'e bai. Ta han geatzen haziya. Orain hau [...] ta agudo billatzen dute orain. Ordun ez baitzen haien agintez.
- Ta neska harek ze itten zun gero?
- Neska hantxe geratu ba umeein.
- Ta ze fama izaten zun neska harek gero?
- Neska harek... ez zan... bere nobiyuak uzten bazun, moja juaten ziren neskak. Edo ume baldin badezu ezta pentsatu ere ezkontzerik! Orain amorratu harrena juten dia, ume alaba bat hor, honezgero haziya, alaba baldin badu gustorena hura. Alargun mutilak ezkondu ahala bere umia berehala hartzen du. Ordun ez aitatu e. Ta mutilari nobiyuak iten zioten brusakin heltzian mutilek ta aurpegia tapatu ez ikustiagatik zeinekin zijuan. Behin ikusita halako neskarekin hori, ta harrena ez zen iñor juten. Behin ikusiz gero mutila neskari laguntzen. Hala ziran, muturra tapatu nobiyuak neskari, pasuan, zeinekin zijuan ez jakiteagatik. Gure aittak historik beti kontatzen zizkigun. Hemen bederatzi urte ta neska guztiak ta hurrengo egunian tiroz jo ta akatu in zun. Ikeragarriak zian mutilak e. Kariñua behin hartzen bazun, berarekin.

6. Kanpoko festetara

- **Erref:** ATG-008/009
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:13:40. **Bukatu:** 00:15:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Hamaika tokitara joaten ziren Prudentzio eta haren lagunak festetara, Hernanira, Oiartzunera, Erreteriarra...

7. Jaunartzea egiteko aurpegia garbitu

- **Erref:** ATG-008/011
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:18:08. **Bukatu:** 00:19:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

<p>Amonak aurpegia eta mihia garbitzera behartu zuen Prudentzio Jaunartzea egin baino lehen.</p>

8. Bere ezkontzan agertu ez zen gizona

- **Erref:** ATG-008/013
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:19:37. **Bukatu:** 00:20:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkongabeak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Behin emakume batek umea galdu zuela konfesatu zion apaizari, eta apaizak gizongaiari esateko agindu zion. Gizona ez zen ezkontzan agertu.

9. Mutilzahar eta neskazaharrak

- **Erref:** ATG-008/015
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:23:04. **Bukatu:** 00:25:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkongabeak

Laburpena:

Neskazahar asko moja joaten ziren, eta mutil asko fraile.

10. Emakumeak ezkondu ondoren etxean

- **Erref:** ATG-008/016
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:25:36. **Bukatu:** 00:27:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Emakumeak etxeko eta familiako ardurak zituen ezkondu ondoren, eta senarrak etxetik kanpo egiten zuen lan. Prudentzio bera haurrak zaintzen eta etxeko lanak egiten ibili zen, sei seme baitziren, eta alaba bakarra oso txikia baitzen.

11. Hamaika talo janda

- **Erref:** ATG-008/018
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:28:11. **Bukatu:** 00:31:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Amak egiten zuena azaltzen du Prudentziok, eta beranduago bera egiten hasten zena. Taloak, kazuelak, lekak... Goizuetara joaten ziren irina egitera, taloak egiteko.

12. Sei semetan hirugarrena

- **Erref:** ATG-008/019
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:31:20. **Bukatu:** 00:33:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Lehen semea ezkondu gabe izan zuten, eta ondorengoak ezkondu.

13. Ama arropa garbitzen

- **Erref:** ATG-008/020
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:33:05. **Bukatu:** 00:34:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Amak garbitzen bazuen ere, askotan Prudentzio ibiltzen zen plantxan. Sugarrak plantxan bertan sartuta egiten zuten.

14. Sacamantecas eta sorginak

- **Erref:** ATG-008/022
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:35:36. **Bukatu:** 00:36:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Amonak beti kontaktzen zizkien Sacamantecas eta sorginen inguruko txiste eta kontakizunak, beldur izan zitezen.

15. Precio desberdina orduan

- **Erref:** ATG-008/023
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:36:49. **Bukatu:** 00:39:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Amuarrain eta angula mordoa harrapatzen zituzten. Zigorrak, isunak, eta orokorrean prezioak, oso desberdinak ziren garai batean.

16. Hamaika lanbide eta errenta aitortpena

- **Erref:** ATG-008/025
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:39:40. **Bukatu:** 00:42:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Etxean, harrobian, almidoi-fabrikan, etxez etxe, hiltegian... egin zuen lan.

17. Burgosen soldadu

- **Erref:** ATG-008/026
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:42:53. **Bukatu:** 00:45:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Hogeita zortzi hilabetez egon zen Burgosen soldadu. Zaldiak garbitzen eta zaldi gainean ibiltzen aritu zen han.

18. Kalean euskaraz egiten zuten

- **Erref:** ATG-008/027

- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:45:53. **Bukatu:** 00:47:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:

Eskolan txikitatik gaztelania ikasi zuten arren, lagunartean euskaraz egiten zuten.

19. Francoren garaian kanpotar esko

- **Erref:** ATG-008/028
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:47:41. **Bukatu:** 00:49:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:

Astigarragara kanpotar jendea joan zen lanera Frankismo garaian.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-11-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com